CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny** **TEST DIAGNOSTYCZNY**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom podstawowy**
Formy arkusza:	MJAP-P0-100, MJAP-P0-200, MJAP-P0-400, MJAP-P0-660, MJAP-P0-K00, MJAP-P0-Q00, MJAU-P0-100
Termin egzaminu:	5 grudnia 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	11 grudnia 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
   - popełnia błędy, które
     - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *red books* zamiast *read books* w zadaniu 3.3.
     - powodują, że użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst
     - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *new owners* zamiast *several owners* w zadaniu 5.4.
   - używa zapisu odzwierciadlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *is haier* zamiast *is higher* w zadaniu 5.5.
   - udziela odpowiedzi, która
     - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *his school* zamiast *his primary school* w zadaniu 3.4.
     - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *a different owner* zamiast *different owners* w zadaniu 5.4.
   - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *wild ponies and squirrels* zamiast *wild ponies* w zadaniu 5.7.
   - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *police riding instructor* zamiast *a riding instructor* w zadaniu 5.6.
   - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu, np. *mniej popularne* zamiast *less popular* w zadaniu 3.1.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Podstawa programowa[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka […].*	II.3) Zdający określa intencje nadawcy lub autora wypowiedzi.	F
1.2.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	A
1.3.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi […].	C
1.4.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy lub autora wypowiedzi.	B
1.5.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi […].	E

Zadanie 2.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka […].*	II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi […].	C
2.2.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B
2.3.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	A
2.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
2.5.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C
2.6.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	A

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 3.

<table>
<tr><th rowspan="2">Zadanie</th><th colspan="3">Podstawa programowa</th></tr>
<tr><th>Wymagania ogólne</th><th colspan="2">Wymagania szczegółowe</th></tr>
<tr><td>3.1.</td><td rowspan="4">II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego […].

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].</td><td rowspan="4">VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.</td><td rowspan="4">II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</td></tr>
<tr><td>3.2.</td></tr>
<tr><td>3.3.</td></tr>
<tr><td>3.4.</td></tr>
</table>

Uszczegółowienia do zadania 3.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

Kluczowe jest wskazanie, że zwierzęta które Justin chce chronić, są mniej popularne niż pandy i delfiny. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *less*, *popular.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

<table>
<tr><th colspan="2">Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)</th></tr>
<tr><td colspan="2">less popular</td></tr>
<tr><th colspan="2">Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)</th></tr>
<tr><td>less lovable/adorable/liked/loved</td><td>akceptowane są wyrażenia synonimiczne do wyrazu popular</td></tr>
</table>

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
more fascinating more popular more endangered more unpopular not more popular less famous/interesting	odpowiedź niezgodna z tekstem
better/worse	odpowiedź nieprecyzyjna
not as popular / not so popular / not popular least popular	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki

Zadanie 3.2.

Kluczowe jest wskazanie, że Justin zauważył że w jego okolicy było bardzo mało nietoperzy kiedy miał siedem lat. Odpowiedź musi pasować do wyrażenia *at the age of* występującego przed luką. Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *seven.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
seven/7	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
7 years / seven years old around seven	

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
four/4	odpowiedź niezgodna z tekstem
child/childhood/young/little	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
when he was seven	odpowiedź nie łączy się logicznie z otoczeniem luki

Zadanie 3.3.

Kluczowe jest wskazanie, że Justin zdecydował się wypożyczyć/przeczytać książki, aby dowiedzieć się więcej o nietoperzach. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *borrow, read, books*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
borrow/read books (from the local library) borrow and read books (from the local library)	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
borrow/read library books borrow/read all/some books borrow/read every (available) book borrow/read books about/on/of bats	
go to the library and read books	odpowiedź akceptowana uzupełniona informacją zgodną z tekstem
borrow/read lots of books	akceptuje się dodanie informacji o dużej liczbie książek

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
read go to the (local) library spend time in the library	odpowiedź nieprecyzyjna
buy and read books about bats	zdający udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna
prepare a presentation protect/help bats	odpowiedź niezgodna z tekstem
reading books	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
learn everything about the bats	odpowiedź nie łączy się logicznie z otoczeniem luki

Zadanie 3.4.

Kluczowe jest wskazanie, że Justin przedstawił/wygłosił swoją pierwszą prezentację o nietoperzach w szkole podstawowej. Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *school*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1 pkt)	
a/his primary school	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)	
(an) elementary school	akceptowane są wyrażenia synonimiczne do wyrazu *primary*
his local/old primary school the primary school he had attended/gone to	odpowiedź akceptowana uzupełniona informacją zgodną z tekstem
primmary/primery school	dopuszczalne są błędy ortograficzne w wyrazie *primary* niezakłócające komunikacji
his primary school teacher's class	akceptowane jest wskazanie odbiorców prezentacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
a school and museum	zdający udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna
secondary school / Natural History Museum	odpowiedź niezgodna z tekstem
(his) school his class / her class	odpowiedź nieprecyzyjna
primal school	błąd ortograficzny w wyrazie *primary* zmieniający znaczenie wyrazu

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
3.1.	less popullar / les popular
3.2.	sevn
3.3.	borow books from the library
3.4.	elementry school

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.1) Zdający określa główną myśl […] fragmentu tekstu.	E
4.2.			D
4.3.			C
4.4.			F

Zadanie 5.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.3) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	B
5.2.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	A
5.3.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu […].	C

Zadanie	Podstawa programowa		
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].* V. Przetwarzanie wypowiedzi. *Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].* I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
5.5.			
5.6.			
5.7.			

Uszczegółowienia do zadania 5.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 5.4.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście B. Kluczowe jest wskazanie informacji, że koń, *Black Beauty,* miał kilku/wielu właścicieli. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *several, owner.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
several owners	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
many owners more than one owner a number of owners a few owners some owners a couple of owners a lot of / lots of / multiple owners different/various owners	
changed owners many times had many owners	akceptowane jest użycie czasu *Past Perfect*

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
two owners few owners	odpowiedź niezgodna z tekstem
sevral owners	błąd ortograficzny – wymagana pełna poprawność zapisu w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku angielskim
several riders a lot of people been sold to strangers	odpowiedź nieprecyzyjna
couple owners new owners	odpowiedź niejasna
no owners his first owner many terrible experiences old and new owners	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
kilku właścicieli	odpowiedź w innym języku niż wymagany w zadaniu
an old and new owners	odpowiedź nie jest zgodna z poleceniem – przekroczony limit wyrazów

Zadanie 5.5.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście C. Kluczowe jest wskazanie, że obecnie liczba osób, które jeżdżą konno przynajmniej raz w tygodniu jest wyższa niż w 2015 roku. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *higher, bigger, larger, greater.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
is higher	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
is 300,000 more	
is bigger / greater / larger	akceptowane są wyrażenia synonimiczne do wyrazu *higher*
is higher than	akceptowane jest powtórzenie wyrazu występującego przed luką / po luce
is much / far higher	akceptowane jest użycie modyfikatorów
is now higher	odpowiedź akceptowana uzupełniona informacją zgodną z tekstem
is more is more big	akceptowane są błędy językowe, które nie zaburzają komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
is lower	odpowiedź niezgodna z tekstem
to a great extent bigger	odpowiedź niezgodna z poleceniem – przekroczony limit wyrazów
is higher or lower	odpowiedź akceptowana uzupełniona elementem niezgodnym z tekstem
higher was higher	odpowiedź nie łączy się logicznie z otoczeniem luki
are more	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
is more bigger	odpowiedź niejasna

Zadanie 5.6.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście A. Kluczowe jest wskazanie, że Mia rozważała podjęcie pracy jako instruktor jazdy konnej. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *riding, instructor*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
(a) riding instructor	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
(a) horse riding instructor	
(a) horse riding trainer/teacher	akceptowane jest użycie wyrażeń o zbliżonym znaczeniu do wyrazu *instructor*
as a riding instructor	akceptowane jest powtórzenie wyrazu występującego przed luką / po luce

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
horse trainer/instructor police officer instructor (a) mounted police officer	odpowiedź niezgodna z tekstem
(horse) rider	odpowiedź nieprecyzyjna

Zadanie 5.7.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście D. Kluczowe jest wskazanie, że Mia ma nadzieję, zrobić zdjęcia dzikich kuców. Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *wild.*

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
wild ponies	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
wild horses	
wild pony	akceptowana liczba pojedyncza
rare wild ponies	odpowiedź akceptowana uzupełniona informacją zgodną z tekstem

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
squirrels/deer squirrels and deers	odpowiedź niezgodna z tekstem
wildlife	odpowiedź nie łączy się logicznie z otoczeniem luki
ponies/horses/animals wild animals	odpowiedź nieprecyzyjna
wild peonies/pennies	błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
5.4.	severall owners / sevral owners
5.5.	---
5.6.	hors riding instructor / horse ridin instructor
5.7.	wild ponnies

Zadanie 6.

Zadanie	**Podstawa programowa**		**Poprawna odpowiedź**
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.2.			C
6.3.			A
6.4.			C
6.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu […].	B

Zadanie 7.

Zadanie	**Podstawa programowa**		**Poprawna odpowiedź**
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	D
7.2.			E
7.3.			C
7.4.			A

Znajomość środków językowych

Zadanie 8.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	A
8.2.			C
8.3.			B

Zadanie 9.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
9.2.			B
9.3.			A
9.4.			C

Zadanie 10.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
10.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	which/that
10.2.			to/by
10.3.			was

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
10.1.	what/it/witch/who
10.2.	at/in/of/about
10.3.	is/had/were

Zadanie 11.

Zadanie	**Podstawa programowa**		**Poprawna odpowiedź**
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
11.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	to call her / for a call
11.2.			must be written/ typed/printed
11.3.			on my own

Zadanie	Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)
11.1.	to call / will call / to phone her / that he called her
11.2.	must write / must be
11.3.	as my own / by my own / by myself

Uwagi do zadań 10. i 11.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 11. wpisywany fragment nie przekracza trzech wyrazów.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
10.1.	---
10.2.	---
10.3.	---

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi
11.1.	to cal her
11.2.	must be writen
11.3.	---

Wypowiedź pisemna

Zadanie 12.
W ostatnim miesiącu udało Ci się przesłuchać kilka audiobooków. Na swoim blogu:

- **poinformuj, dlaczego lubisz słuchać audiobooków**
- **napisz, o czym był jeden z audiobooków, który był przez Ciebie wysłuchany**
- **wyraź swoją opinię na temat lektora/lektorów tego audiobooka**
- **przedstaw reakcję znajomych na częste słuchanie przez Ciebie audiobooków.**

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy […] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne […].

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający […] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].

Wymagania szczegółowe

I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
V.2) Zdający opowiada o czynnościach […] i wydarzeniach z przeszłości […].
V.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.
V.5) Zdający opisuje upodobania.
VII.3) Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
VII.4) Zdający wyraża swoje opinie i uzasadnia je […].
VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 5 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania treści

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
   a. nadrzędnymi zasadami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–17 poniżej oraz ustaleniami przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
   b. w razie wątpliwości – rozważeniem następujących kwestii:
      – w jakim stopniu jako odbiorca czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu podpunktu polecenia?
      – w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. nie realizuje tego podpunktu lub
   b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
      - **poinformuj, dlaczego lubisz słuchać audiobooków**

      I love listening to audiobooks because it's an interesting pastime. (jedno odniesienie)
   b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację, np.
      - **wyraź swoją opinię na temat lektora/lektorów tego audiobooka**

      The reader had a nice voice and he was easy to understand. (dwa odniesienia)

4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić:
   a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia, np.
      - **wyraź swoją opinię na temat lektora/lektorów tego audiobooka**
      The person who reads this audiobook is very talented, has a good voice and can show emotions of the characters.
   b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.
      I think the narrator of this audiobook has the ability to speak with several different accents so he can speak like an immigrant.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów
   a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *different characters, improve pronunciation, football player* traktowane są jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą synonimicznych wyrazów/wyrażeń lub wzajemnie wykluczających się wyrazów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów/wyrażeń odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
   - **przedstaw reakcję znajomych na częste słuchanie przez Ciebie audiobooków.**
   My friends were shocked and surprised.
8. Pospolite modyfikatory takie jak np. *very, a little, some, much, many* oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
9. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
10. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
11. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
12. Jeśli zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź przez odpowiadanie na te pytania, nie dbając o precyzyjne przekazanie informacji wymaganych w każdym podpunkcie polecenia, prowadzi to do obniżenia punktacji za treść oraz może powodować obniżenie punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
13. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, budzący wątpliwość, to wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że informacja dotyczy danego podpunktu polecenia i jest logicznie uzasadniona.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalno-gramatycznej, podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko się odniósł, a podpunkt, do którego zdający się odniósł, jako niezrealizowany.

15. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy… / Nie wiem, co… / Nie wiem, dlaczego…*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np.
    - **wyraź swoją opinię na temat lektora/lektorów tego audiobooka**

    I have no opinion on this issue. („nie odniósł się”)
16. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku innym niż język egzaminu, to realizację podpunktu polecenia uznaje się za niekomunikatywną, np.
    - **napisz, o czym był jeden z audiobooków, który był przez Ciebie wysłuchany**

    The audiobook was about przedwojenny czas. It was interesting to listen to. („nie odniósł się”)
17. Jeżeli zdający używa innego języka niż język egzaminu we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, to ten fragment nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.
    - **poinformuj, dlaczego lubisz słuchać audiobooków**

    Listening to audiobooks znacznie helps me to reduce stress. („odniósł się”)

Zadanie 12.
W ostatnim miesiącu udało Ci się przesłuchać kilka audiobooków. Na swoim blogu:

- **poinformuj, dlaczego lubisz słuchać audiobooków**
- **napisz, o czym był jeden z audiobooków, który był przez Ciebie wysłuchany**
- **wyraź swoją opinię na temat lektora/lektorów tego audiobooka**
- **przedstaw reakcję znajomych na częste słuchanie przez Ciebie audiobooków.**

Hi everyone!
Last month, I listened to several audiobooks.

• **poinformuj, dlaczego lubisz słuchać audiobooków**
VII.3) Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia. **V.5) Zdający opisuje upodobania.**
Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyjaśnia, dlaczego lubi słuchać audiobooków. Wyjaśnienie/uzasadnienie może dotyczyć, np. • zalet/korzyści wynikających ze słuchania audiobooków, np. *Listening to audiobooks in English helps me to improve pronunciation. It's not possible while reading.* (odniósł się i rozwinął); *Listening to audiobooks is less tiring than reading and I need much less time.* (odniósł się); *Audiobooks help me feel less stressed*. (odniósł się); *Listening to audiobooks is easy. I can listen to them on my phone. It doesn't matter where I am*. (odniósł się i rozwinął) LUB • preferencji, upodobań zdającego, np. *I like listening to audiobooks because I can listen to them while exercising, going to school and even cooking dinner.* (odniósł się i rozwinął); *For me it's a fun way to spend time with my family and friends. We listen to audiobooks together while driving, working out, or doing other activities*. (odniósł się i rozwinął) Spójniki *so, because* nie są wymagane, gdy z kontekstu wypowiedzi jasno wynika, dlaczego zdający lubi słuchać audiobooków, np. *Audiobooks allow me to save time every day. I can listen to them while doing other things.* (odniósł się i rozwinął) Samo poinformowanie, że zdający lubi słuchać audiobooków, nie jest traktowane jako realizacja tego podpunktu polecenia oraz nie jest elementem rozwijającym. Nie jest wymagane użycie czasownika *lubić* (lub wyrażeń synonimicznych). Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której zdający wskazuje jakąś korzyść/zaletę słuchania audiobooków, która może uzasadniać jego chęć słuchania audiobooków, np. *I have a poor eyesight so audiobooks are a great solution for me*. (odniósł się); *Listening to an audiobook is great when you don't have a lot of time to sit down and read a book*. (odniósł się i rozwinął) Jeśli zdający wskazuje powód/powody, dla których inni ludzie mogą słuchać audiobooków i nie odnosi tego powodu do swoich upodobań/doświadczeń, to taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana, np. *Audiobooks are useful for people with poor eyesight*. (nie odniósł się)

Jeżeli zdający informuje, w jaki sposób zainteresował się audiobookami / kto go zachęcił do słuchania audiobooków, to taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana, ale może być traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli informuje, dlaczego lubi słuchać audiobooków, np. *My friend encouraged me to listen to audiobooks.* (nie odniósł się) **ALE** *My friend encouraged me to listen to audiobooks. I find them so relaxing. They also save me a lot of time.* (odniósł się i rozwinął)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający:
- pisze, że woli czytać książki zamiast słuchać audiobooków, np. *I prefer to read paper books rather than listen to audiobooks.*
- nie podaje uzasadnienia, dlaczego lubi słuchać audiobooków, np. *I like listening to audiobooks.*

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
I don't listen to audiobooks.	Audiobooks are great to listen to when I have to wait for something.	I adore listening to audiobooks. I don't have to carry thick books, I can easily speed up the recording, and I focus better on the plot.
I often buy audiobooks.	I love listening to audiobooks because I'm an audio learner.	I prefer listening to audiobooks because there is a wide range of audiobooks available for free. It is easy to download them to my smartphone or other listening device.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

• **napisz, o czym był jeden z audiobooków, który był przez Ciebie wysłuchany**
V.2) Zdający opowiada o czynnościach […] i wydarzeniach z przeszłości […].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do treści jednego z audiobooków, którego wysłuchał.

Informując o treści audiobooka zdający powinien odnieść się do jego tematu/głównego wątku, np. *One of the books was about a poor boy who won a very special prize in a chocolate factory.* (odniósł się i rozwinął); *The audiobook I liked best was about US history and immigration. I gained knowledge what it was like to work in New York City in 1900s.* (odniósł się i rozwinął).

Akceptowana jest realizacja tego podpunktu, w której zdający odnosi się do gatunku literackiego, czasu i/lub miejsca akcji audiobooka lub opisu bohaterów, np. *The longest audiobook I listened to was a ghost story*. (odniósł się); *The audiobook was set in the nineteenth century London*. (odniósł się); *The main character of the audiobook was a teenage boy living in 20th-century France.* (odniósł się i rozwinął)

Samo podanie imienia i/lub nazwiska bohatera audiobooka nie jest traktowane jako oddzielne odniesienie się do tego podpunktu polecenia, np. *The main character of the audiobook I had chosen was called Cassandra*. (nie odniósł się) **ALE** *The main character of the audiobook I had chosen was a girl called Cassandra.* (odniósł się)

Jeżeli zdający
- podaje tylko tytuł i/lub autora audiobooka LUB
- przedstawia swoją opinię/wrażenia dotyczące wysłuchanego audiobooka

to taka wypowiedź nie jest realizacją tego podpunktu polecenia **ALE** może być traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wskazuje, o czym był audiobook, którego wysłuchał, np. *„Naruto Uzumaki" is the title of the book I listened to recently. The book was well written.* (nie odniósł się) **ALE** *„Naruto Uzumaki" is the title of the book I listened to recently. The book was well written. It was about a boy who wanted to become a ninja*. (odniósł się i rozwinął)

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
One of the audiobooks I listened to I would recommend for readers aged around 14–16 years old.	One of the audiobooks I listened to was about a football player who got injured.	The most interesting audiobook was about a football player who was injured during a match.
The last audiobook I read was Kristin Hannah's *Magic Hour.*	The audiobook *Riverkeep* tells the story of a teenager, Wulliam.	That audiobook was about friendship and courage. It showed how important it was to be brave.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

• **wyraź swoją opinię na temat lektora/lektorów tego audiobooka**
VII.4) Zdający wyraża swoje opinie i uzasadnia je […].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyraża opinię na temat lektora/lektorów audiobooka, którego wysłuchał, np.

- przedstawia swój stosunek emocjonalny i/lub wrażenia w odniesieniu do lektora/lektorów, np. *I didn't like the narrator. His voice was monotonous*. (odniósł się)
- podaje przynajmniej jedną cechę (głosu) lektora/lektorów, która mu się podobała lub nie podobała, np. *The narrator was marvellous. He often changed his tone of voice and showed the right feelings and emotions*. (odniósł się i rozwinął)

Nie jest konieczne użycie wyrażenia *(audiobook) narrator.* Akceptowane są inne wyrażenia na określenie lektora, np. *the woman who read the book, the reader, the voice actor, the voice artist.* Jeżeli zdający używa takich wyrażeń jak, np. *the lector* oraz *the speaker* to taka realizacja jest akceptowana, ale oznaczany jest błąd językowy.

Jeśli opis (głosu) lektora/lektorów, przedstawione fakty na jego/ich temat i/lub kontekst wypowiedzi wskazują na pozytywną lub negatywną opinię na temat lektora/lektorów, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest akceptowana, np. *The reader of the book could bring many characters to life*. (odniósł się)

Jeżeli zdający przedstawia opinie innych osób na temat lektora/lektorów audiobooka, którego wysłuchał, ale sam nie odnosi się do tych opinii, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *Many of my friends liked the narrator because he read clearly and not too quickly*. (R->O)

Fakty/informacje na temat lektora/lektorów które nie wskazują na żadną opinię zdającego, nie są akceptowane jako realizacja tego podpunktu polecenia **ALE** mogą być traktowane jako element rozwijający **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, np. *The audiobook reader was an American actor, Ray Porter*. (nie odniósł się) **ALE** *The audiobook reader was an American actor, Ray Porter. He has an amazing, deep voice.* (odniósł się i rozwinął)

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
I don't remember who was the audiobook reader. There were 2 narrators: a man and a woman.	The narrator used English and was easy to understand. I couldn't focus on what the narrator was saying because of his annoying voice.	The audio reader was great at matching his voice to different characters. There were three male narrators. They spoke with the voice of an angel, and I trusted everything they said.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

- **przedstaw reakcję znajomych na częste słuchanie przez Ciebie audiobooków.**

V.3) Zdający przedstawia fakty z teraźniejszości i przeszłości.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do reakcji znajomych na jego (częste) słuchanie audiobooków. Jako reakcję uznaje się, np.

- emocje, uczucia znajomych wywołane faktem częstego słuchania audiobooków przez zdającego, np. *When I told my friend about my love of audiobooks, he couldn't believe it. He was amazed*. (odniósł się)
- opinie znajomych na temat częstego słuchania audiobooków przez zdającego, np. *I don't know why so many friends tell me to stop listening so much. They think I'm wasting time, when in fact I'm saving it*. (odniósł się i rozwinął); *They don't see any benefits in listening to audiobooks.* (odniósł się)
- czynności/działania podjęte przez znajomych, np. *When my classmates noticed I often listen to audiobooks, they decided to try it on their own. Now, they find it very relaxing while travelling or doing housework.* (odniósł się i rozwinął)

Nie jest wymagana reakcja wielu znajomych na słuchanie przez zdającego audiobooków. Wystarczy reakcja jednej osoby.

Akceptowana jest realizacja tego podpunktu polecenia poprzez przedstawienie reakcji kogoś z rodziny i/lub ogólne odniesienie się do osób, które dowiedziały się o częstym słuchaniu audiobooków przez zdającego, np. *My parents are proud of me. They don't see any problem with me spending so much time listening to audiobooks*. (odniósł się)

Nie akceptuje się odpowiedzi, z której nie wynika reakcja znajomych na częste słuchanie audiobooków przez zdającego, np. *Some of my friends never listen to audiobooks.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
Audiobooks are better than printed books.	My friends were shocked when I told them about listening to audiobooks every day.	My teachers were very happy when they got to know that I had listened to so many audiobooks. They recommend doing it to other students.
I have encouraged many people to listen to audiobooks.	My best friend wanted to know why I chose audiobooks.	My friends are very surprised that I listen to audiobooks so much. They say that audiobooks require much more concentration than paper books.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu LUB w wypowiedzi występują sporadyczne usterki w spójności i/lub logice.
1 pkt	Wypowiedź zawiera dość liczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z fragmentów trudnych do powiązania w całość.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment tekstu (np. 1–2 zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt. Jeśli takich fragmentów jest więcej lub są one dłuższe, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia wypowiedzi piszącego z podanym początkiem, np.
     Hi everyone!
     Last month, I listened to several audiobooks. *Dear friends, How are you?*
   - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych (przeskakiwania z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
6. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności

i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.

7. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
8. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
9. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają

zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania" rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *good, nice*, *interesting,* stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *heavy traffic* zamiast *many cars on the road; There is a book on the table.* zamiast *On the table is a book.).*

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was writen in the 19th century*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 pkt	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 pkt	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne" błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne" błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę bo było gorąco.*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.
Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
   - nieczytelna LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
   - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające

spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 80 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego* w danym roku szkolnym. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *thx* oznacza się jako błędy ortograficzne.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułów pod warunkiem, że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band*, np. *film* „M jak miłość”, Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read* <u>*Nowe Horyzonty*</u>. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2024 (1 wyraz), 10 September 2024 (3 wyrazy)
2. Jako jeden wyraz liczone są
   - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*,
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
4. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
5. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.